

Arrondissementsparket Amsterdam

Justitie

Aan
Ter attentie van
Faxnummer

Fractie SP
De heer H. van Bommel & mevrouw S. Karabulut
070 3183803

Faxbericht

Van
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Aantal pagina's
Onderwerp

Openbaar Ministerie,
arrondissementsparket Amsterdam
Mw. M. Vrins
020 541 3855
27 januari 2010
5 (incl. deze pagina)
Sepotbrief inzake aangifte

Postbus 84500
1080 BN Amsterdam
Parnassusweg 220
1076 AV Amsterdam

Geachte heer Van Bommel en mevrouw Karabulut,

Zoals telefonisch toegezegd, ontvangt u hierbij een afschrift van de sepotbrief die wij vanochtend aan de heer mr. A. Moskowicz hebben gestuurd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

K. Huitema
Beleidsondersteunend medewerker

Arrondissementsparket Amsterdam

Postadres Postbus 84500, 1080 BN Amsterdam

De heer mr. A. Moszkowicz
 Postbus 15680
 1001 ND AMSTERDAM

Bezoekadres
 Parnassusweg 220-228
 Toren A/B
 Telefoon (020) 541 2111
 Fax (020) 541 2693

Bij beantwoording de
 datum en ons kenmerk
 vermeden.

Contactpersoon	Mr. B.C.C. van Roessel
Onderdeel	LECD - Team NoordOost
Doorkiesnummer	(020) 541 3805
Datum	27-01-2010
Ons kenmerk	
Uw kenmerk	
Onderwerp	Uw aangifte tegen Van Bommel, Karabulut en Duisenberg

Geachte heer Moszkowicz,

Op 3 januari 2009 vond op het Museumplein te Amsterdam een demonstratie plaats, gericht tegen de inval van het Israëlische leger in de Gazastrook. Aan deze demonstratie werd deelgenomen door Tweede Kamerleden voor de SP H. van Bommel en S. Karabulut en door G. Duisenberg. Na afloop van de demonstratie verscheen een door de journalist Schlijper gemaakt filmpje op YouTube. In dit filmpje is te horen en te zien hoe door Van Bommel, Karabulut en Duisenberg tijdens de demonstratie meermalen wordt geroepen: 'Intifada, Intifada, Palestina vrij'. Op de achtergrond is de kreet 'Hamas, Hamas, Joden aan het gas' te horen, geroepen door andere deelnemers aan de demonstratie. Deze kreet is ook als tekst in beeld te zien.

Naar aanleiding hiervan deed u bij brief van 13 januari 2009 aangifte tegen Van Bommel, Karabulut en Duisenberg, ter zake van artikel 137d Wetboek van Strafrecht (Sr), het aanzetten tot haat, discriminatie, of geweld, in vereniging gepleegd. Tevens deed u aangifte tegen de onbekende personen die de kreet "Hamas, Hamas, Joden aan het gas" riepen.

Beoordeling op grond van artikel 137d Sr

Artikel 137d Sr stelt strafbaar het in het openbaar mondeling aanzetten tot haat, geweld of discriminatie van mensen wegens (onder meer) hun ras of godsdienst. Ik zal hierna eerst ingaan op het roepen van de Hamaskreet en vervolgens op het roepen van 'Intifada, Intifada, Palestina vrij'.

'Hamas, Hamas, Joden aan het gas'

Het roepen van de leus 'Hamas, Hamas, Joden aan het gas' levert zonder meer een strafbaar feit op. Bij arrest van 15 september 2009¹ heeft de Hoge Raad nog eens uitgemaakt dat deze leus strafbaar is op grond van artikel 137c Sr. Daarnaast zijn er in de rechtspraak voor het scanderen van deze leus veroordelingen gevolgd voor artikel 137d Sr.

Uit het proces-verbaal van de commandant van de vredeseenheid van de politie blijkt, dat de Hamaskreet tijdens de demonstratie zelf noch door de politie, noch door de ordediensten is waargenomen. Er zijn dan ook op 3 januari 2009 geen personen aangehouden.

¹ HR 15-09-2009, 08/00424, LJN: BL4739.

Het betreffende filmpje van YouTube alsmede het originele beeldmateriaal zijn onderzocht door het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Uit het rapport van het NFI van 6 juli 2009 blijkt, dat tijdens de demonstratie van 3 januari de leus ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas' op de achtergrond te horen is en wordt gescandeerd door meerdere personen *'die zich op enige afstand van het opname apparaat bevinden'*, aldus het NFI rapport.

Het NFI neemt in de beelden van de demonstratie op de achtergrond twee personen waar, waarvan *'de lipbewegingen overeenkomst vertonen met lipbewegingen nodig voor de realisatie van de te onderzoeken uitingen. Gezien de resultaten van het onderzoek is de kans dat deze sprekers deelnemen aan de realisatie van de te onderzoeken uitingen waarschijnlijker dan dat deze sprekers andere uitingen realiseren'*. Het NFI geeft in het rapport aan welke twee personen worden bedoeld.

Het NFI is terughoudend in haar conclusie aangezien *'de twee bedoelde sprekers slechts af en toe in beeld zijn en er daardoor geen continue waarneming van de lip- en mondbewegingen mogelijk is'*. Voorts wordt in het rapport opgemerkt dat er naast deze twee personen mogelijk nog andere sprekers de leus hebben geroepen. Het NFI kan niet aangeven welke personen dit zijn.

De beelden van deze twee genoemde personen zijn zodanig vaag dat het niet mogelijk is aan de hand hiervan de identiteit van deze personen te achterhalen en hen te horen over het onderhavige feit, laat staan dat de beelden kunnen dienen als bewijs in een strafzaak.

Hoewel er dus een strafbaar feit is gepleegd op 3 januari, is uit het verrichte onderzoek niet duidelijk geworden welke personen dit feit hebben gepleegd. Dit brengt mee dat niemand zal worden vervolgd voor het scanderen van de leus ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas' tijdens de demonstratie van 3 januari 2009 te Amsterdam.

In uw aangifte noemt u andere demonstraties die in Nederland in dezelfde periode hebben plaatsgevonden, waarbij eveneens de leus ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas' werd geroepen. U meent dat er sprake is van bestendig gedrag. Aangezien deze demonstraties in andere steden werden gehouden, met andere organisatoren, meen ik dat hier geen sprake is van 'bestendig gedrag'.

Van de demonstratie die in Den Haag op het Malieveld heeft plaatsgevonden en de demonstratie in Utrecht is mij overigens bekend dat demonstranten die de leus riepen zijn aangehouden en veroordeeld, of nog voor de rechter zullen komen.

Overigens ben ik van mening dat, omdat deze demonstraties plaatsvonden in andere steden, met andere organisatoren, de bij deze demonstraties geroepen kreten geen invloed hebben op de beoordeling van de strafbaarheid van Van Bommel, Karabulut en Duisenberg.

'Intifada, Intifada, Palestina vrij'

U acht Van Bommel, Karabulut en Duisenberg strafbaar op grond van artikel 137d Sr, omdat de woorden 'Intifada, Intifada, Palestina vrij' werden geroepen in combinatie met de door anderen geroepen leus ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas'. U meent dat Van Bommel, Karabulut en Duisenberg hadden kunnen weten dat deze leus geroepen zou worden en dat zij zich hier direct van hadden moeten distantiëren.

Het betreffende filmpje is zoals hiervoor aangegeven onderzocht door het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Het NFI concludeert dat Van Bommel alleen 'Intifada, Intifada, Palestina vrij' roept. Karabulut en Duisenberg worden niet bij naam genoemd in het NFI rapport, maar aannemelijk is dat ook zij alleen 'Intifada, etc.' roepen. Uit het NFI rapport blijkt namelijk dat er andere sprekers te horen zijn die gelijktijdig met Van Bommel alleen de uiting 'Intifada, Palestina vrij' realiseren. Op basis van de beelden van het YouTube filmpje concludeer ik dat het Karabulut en Duisenberg betreft, die naast Van Bommel lopen.

Uit het NFI rapport blijkt verder dat op het moment dat Van Bommel en andere sprekers zelf de leus 'Intifada, Intifada, Palestina vrij' riepen en Van Bommel en anderen aan het spreken waren, gelijktijdig op de achtergrond kortstondig ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas' werd geroepen. Om die reden is het niet waarschijnlijk dat Van Bommel, Karabulut en Duisenberg hebben gehoord dat de Hamaskreet werd geroepen.

Voorafgaand aan de demonstratie is door de politie met de eigen ordedienst van de organisatoren expliciet besproken dat het roepen van de strafbare leus 'Hamas, Hamas, Joden aan het gas' een reden zou zijn voor aanhouding. De organisatie gaf aan hiervan op de hoogte te zijn en niet op te roepen tot het schreeuwen van deze leus, en niet mee te doen met het roepen van deze leus. Hiermee is helder dat de deelnemers en organisatoren van de demonstratie niet wilden dat deze leus zou worden geroepen. Mede op grond hiervan meen ik dat uw stelling dat Van Bommel, Duisenberg en Karabulut hadden moeten voorzien dat de leus geroepen zou worden en daar bij voorbaat hun conclusies uit hadden moeten trekken niet juist is. Zelfs als zij de kreet hebben gehoord, wat zoals hiervoor aangegeven niet waarschijnlijk en in elk geval niet bewijsbaar is, dan maakt mijns inziens het feit dat de kreet (voor zover aan de hand van het filmpje kan worden vastgesteld) maar twee keer werd geroepen, en waarschijnlijk door individuen die een eind verderop stonden, dat het Van Bommel, Karabulut en Duisenberg niet kan worden aangerekend dat zij zich hier niet onmiddellijk van hebben gedistantieerd. Zij kunnen niet verantwoordelijk worden gesteld voor wat anderen in de demonstratie hebben geroepen.

In uw aangifte trekt u de vergelijking tussen deze zaak en het arrest van de Hoge Raad van 18 mei 1999². In deze laatste zaak werd een uitlating van de heer Janmaat ('Wij schaffen, zodra wij de mogelijkheid en de macht hebben, de multiculturele samenleving af') gezien in samenhang met de door andere aanwezigen geuite kreten tijdens de betreffende bijeenkomst ('Eigen volk eerst' en 'Vol is vol') strafbaar geacht op grond van artikel 137d Sr.

Ik meen dat deze zaak niet vergelijkbaar is met dit geval. Janmaat was op de bijeenkomst aanwezig als voorzitter van de Centrum Democraten die de demonstratie hielden samen met CP'86. Aangenomen mag daarom worden dat hij wist wat voor uitingen hij van zijn mededaders kon verwachten.

De demonstranten van 3 januari 2009 bestonden voor zover bekend niet (voornamelijk) uit leden of aanhangers van een bepaalde groep of partij en Van Bommel, Karabulut en Duisenberg waren niet hun leiders. Van enige betrokkenheid bij de personen een eind verderop die de leus riepen is niet gebleken. Er was veel bekendheid gegeven aan deze landelijke demonstratie, en iedere sympathisant kon zich hier in beginsel bij aansluiten. Derhalve meen ik dat het arrest van de HR van 18 mei 1999 niet kan worden toegepast op deze casus.

Ten aanzien van Van Bommel, Karabulut en Duisenberg zal op grond van wat hierboven is overwogen alleen beoordeeld dienen te worden of enkel het roepen van 'Intifada, Intifada, Palestina vrij' strafbaar is op grond van artikel 137d Sr. Voor strafbaarheid op grond van artikel 137d is vereist dat het 'aanzetten' ziet op mensen wegens hun ras en/of godsdienst. In dit geval zou de kreet moeten zien op of gericht moeten zijn tegen Joden. De kreet 'Intifada, Intifada, Palestina vrij' heeft echter geen betrekking op Joden in het algemeen. De kreet is hooguit gericht tegen Israël als staat. Er worden geen conclusies ten aanzien van Joden getrokken, noch wordt er aangezet of aangespoord tot enig gevoel (haat) of enige handeling (discriminatie of geweld) jegens Joden in het algemeen. Aangezien de uitlating 'Intifada, Intifada, Palestina vrij' geen betrekking heeft op mensen wegens hun ras en/of godsdienst, kan er geen sprake zijn van strafbaarheid op grond van artikel 137d Sr.

Beoordeling op grond van artikel 131 Sr

Eventueel zou bij het roepen van de woorden 'Intifada, Intifada, Palestina vrij' kunnen worden gedacht aan strafbaarheid op grond van artikel 131 Sr (opruiming). Hoewel u hier geen aangifte van doet, meen ik dat het voor de volledigheid van de strafrechtelijke beoordeling wenselijk is de mogelijkheid van strafbaarheid op grond van artikel 131 Sr te bespreken.

Voor de beoordeling op grond van artikel 131 Sr is de betekenis van het woord 'Intifada' van belang. Doorgaans worden hiermee de opstanden van de Palestijnen, de eerste en tweede Intifada, aangeduid. Deze opstanden gingen gepaard met geweld door de Palestijnen (van stenen gooien tot zelfmoordaanslagen) maar omvatten niet alleen geweld: ook demonstraties en geweldloos verzet tegen Israël maakten hiervan deel uit. Het woord 'Intifada' kan dus op twee manieren worden uitgelegd: als de 'geweldloze Intifada' en als de 'gewelddadige Intifada'.

² HR 18 mei 1999, NJ 1999, 634.

Van Bommel zegt zelf in de media dat hij de 'geweldloze Intifada' bedoelde toen hij 'Intifada' riep. Als wordt uitgegaan van deze betekenis, ontbreekt in ieder geval het opzet op het opruien omdat er niet wordt opgeroepen tot een strafbaar feit. Maar ook als ervan wordt uitgegaan dat de woorden 'Intifada, Intifada', betrekking hebben op de 'gewelddadige Intifada', meen ik dat de betekenis van 'Intifada' te weinig concreet is om geschikt te zijn om op te ruien tot een bepaald strafbaar feit of een bepaald gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag. Ik ben derhalve van mening dat de betekenis van het woord 'Intifada', of men het nu heeft over de gewelddadige of de geweldloze Intifada, in dit geval te onbepaald is om te kunnen concluderen dat door dit te roepen wordt opgeruit tot enig strafbaar feit of tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag.

In combinatie met de woorden 'Palestina vrij' en met de wetenschap dat de aanleiding voor de demonstratie de oorlog in de Gazastrook was, moet de leus 'Intifada, Intifada, Palestina vrij' eerder worden gezien als een politiek statement dat de roeper de wens van (opstandige) Palestijnen om tot een vrij Palestina te komen ondersteunt en de oorlogsvoering van Israel in Gaza afkeurt.

Verder meen ik dat het bestanddeel 'opruien tot' niet is vervuld: naast de uitlating 'Intifada, Intifada, Palestina vrij' wordt geen concreet voorstel of concrete aansporing gedaan tot enig handelen. De uitlating acht ik dan ook niet of hooguit in zwakke mate geschikt om iemand aan te zetten, aan te sporen, of te bewegen tot een bepaalde handeling.

Ook is er geen sprake van voorwaardelijk opzet: de roepers hadden niet moeten weten dat door 'Intifada, Intifada, Palestina vrij' te roepen, anderen mogelijk zouden kunnen worden bewogen tot een mispas. Het 'aanzetten' is te zwak om deze conclusie te kunnen trekken.

Conclusie

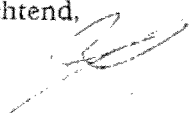
Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat Van Bommel, Karabulut en Duisenberg zich niet schuldig hebben gemaakt aan enig strafbaar feit. De kreet ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas' is strafbaar, maar het is niet mogelijk om de personen die deze kreet hebben geroepen te traceren en te bewijzen dat zij dit hebben geroepen. Ik zal uw aangifte daarom seponeren.

Er zijn inmiddels bij het OM meer dan 400 steunbetuigingen voor uw aangifte ontvangen. De afzenders van de steunbetuigingen hebben schriftelijk bericht gekregen dat zij niet allen apart op de hoogte zullen worden gehouden van het verloop van de aangifte en dat zij de vervolgingsbeslissing via de media zullen vernemen. Het persbericht zal vandaag worden uitgebracht.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Tot slot wijs ik u op de mogelijkheid om op grond van artikel 12 Wetboek van Strafvordering bij het Amsterdamse Gerechtshof schriftelijk beklag te doen indien u het oneens bent met deze vervolgingsbeslissing.

Hoogachtend,

Mr. B.C.C. van Roessel
Officier van Justitie